

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

IV/00310-0/2022

Bevezetett:

2022 JAN 31.

Peldány:

3

Kezelőiroda:

Melléklet:

12 db

lu

Dr. Fazekas Tamás, ügyvéd

Alkotmánybíróság

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[1] Alulírott

a továbbiakban: **Indítványozó**); mellékelten csatolt meghatalmazás útján igazolt jogi képviselője, Dr. Fazekas Tamás, ügyvéd

útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panasszal

fordul a tisztelt Alkotmánybírósághoz.

[2] Indítványozó kéri annak megállapítását, hogy a **Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 27.Bf.7120/2021/7. ítéletével** (a továbbiakban: **Ítélet**) **elbírált egyedi ügyben** – a mely részben megváltoztatva azt, érdemben helybenhagyta a Pesti Központi Kerületi Bíróság az Indítványozó büntetőjogi felelősségét megállapító 17.B.20.781/2020/8. számú ítéletét – **sérült az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt szabad véleménynyilvánításhoz fűződő joga, s kéri, hogy az Ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően a Tisztelt Alkotmánybíróság semmisítse meg.**

I. A TÉNYÁLLÁS ÉS A MEGELŐZŐ JOGI ELJÁRÁS ÖSSZEFOGLALÁSA

[3] 2020. január 23. napján feljelentés tett a elnevezésű felületen címmel megjelent írás miatt, mely álláspontjuk szerint több, becsületüket sértő kijelentést tartalmazott. Ezen blogbejegyzést Indítványozó írta. E bejegyzésből az Ítélet tényállásának alapjául három szókapcsolat szolgált, vagyis:

A tényállásban a bíróságok rögzítik, hogy magánvádlóknak jelentős követőtábora van a közösségi médiában (közelebről a Facebookon, Instagramon), ahol magánéletükre vonatkozó tartalmak mellett szponzorált médiatartalmakat is megjelenítenek.

[4] A PKKB elsőfokú ítéletének jogi indokolása szerint a cikk tényállítást nem tartalmazott, a magánvádlók nem minősülnek közszereplőnek, az ügy tárgya nem közéleti vita, az Indítványozó által használt kifejezések indokolatlanul trágárok, gyalázkodóak, becsületsértőek. Az Ítélet szerint ezen túlmenően a közügyek a közhatalom gyakorlásával függenek össze, ehhez a feljelentést tárgyát jelentő kifejezések nem kapcsolhatók, ezen túl pedig a címezett megalázását célzó kijelentésekre nem terjed ki a véleménynyilvánítás szabadsága, funkciójuk nincs.

II. AZ INDÍTVÁNYTÉTELI JOGOSULTSÁG ALÁTÁMASZTÁSA

[5] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

[Érintettség]

[6] Indítványozó az Abtv. 1. § a) és a 27.§ (2) bekezdés a) pontjai értelmében a Fővárosi Törvényszék jogerős **Ítéletével elbírált egyedi ügyben érintett természetes személy, az eljárásban pozíciója jelenleg elítélt.**

[Jogorvoslatok kimerítése]

[7] Az Ítélet a **közléssel jogerőre emelkedett**, azzal szemben további rendes jogorvoslatnak helye nincs. Noha a Büntetőeljárásról szóló 2017. XC. törvény 648.§-a szerint felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani a jogerős ítélet ellen, ugyanakkor – féltetve, hogy mennyire megszorítóan értelmezi a Kúria Be-t – az Alkotmánybíróság jelen panasz [11] pontja szerinti indítványt is befogadta következetes gyakorlata alapján, mely nem kívánja meg a rendkívüli jogorvoslati eljárás kezdeményezését, habár a határidőt engedi ezen jogorvoslat kimerítésétől is számolni.

[Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme]

[8] A jelen indítvány útján **Indítványozó az Alaptörvény IX. cikkben biztosított szabad véleménynyilvánításhoz fűződő joga sérelmére hivatkozással kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg Ítélet és az elsőfokú bíróság által hozott ítélet alaptörvény-ellenességét és semmisítse azokat meg. Az Alaptörvény V. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”**

Az Indítványozó történeti tényállás szerinti magatartásának a nyilvános írás megfelel, a rendesbírói ítéletek sem vonták kétségbe az alapjogi érintettséget.

[A jogérvényesítési határidő megtartottsága]

[9] Az Ítéletet 2021. szeptember 24-én nem nyilvános *tanácsülésen* hozták, ezt követően elektronikus úton közölték a védővel, és postai úton az Indítványozóval. Az Indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló jogérvényesítési határidőt a mai nappal betartotta, figyelemmel arra, hogy az alkotmányjogi panasz indítványt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt határidőben, az Ítélet kézbesítésétől számított 60 napon belül benyújtotta.

III. A PANASZ TARTALMI ALAPÚ BEFOGADHATÓSÁGA

[10] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság a panaszt akkor fogadja be, ha annak tárgya **bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés**. Megítélésünk szerint jelen ügyben mindkét feltétel teljesül.

[11] Határozott álláspontunk szerint Indítványozó ugyanis közéleti szereplők magatartásával összefüggő közügyben formált véleményét, s ekörben a tévesen állást foglaló **Ítélet, ahogyan az elsőfokú ítélet is, mellőzte a közszereplésre vonatkozó kidolgozott alapjogi teszt alkalmazását**. Csak az alapjogi teszt alkalmazása után lehet azt megfelelően eldönteni, hogy a magánvádlók családi és magánélethez fűződő, Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdés szerinti joga („*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.*”) sérült-e.

IV/1628/2016. számú határozat (alkotmányjogi panaszt elutasító végzésében, továbbiakban ABh.) [67] pontjában az Alkotmánybíróság kifejti, hogy noha a bíróságoknak nem kell közvetlenül az Alaptörvényre alapítani ítéleteiket, de elvárás, hogy „*az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat*”.

[12] Indítványozó megítélése szerint emellett alapvető, elvi jelentőségű alkotmányjogi jelentőségű kérdés is, hogy **a közösségi médiában saját magánéletüket, ideértve cselekvőképtelen, kiskorú (akár mint jelen ügyben: csecsemőkorú) gyermeküket anyagai haszonszerzési céllal ábrázoló, jelentős követőtáborral bíró személyek e magatartását ért kritikának milyen keretek között kell maradnia**.

IV. AZ ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG RÉSZLETES ALÁTÁMASZTÁSA

[13] A közhatalom gyakorlásával való összefüggés a kiemelt közszereplő politikusok esetén valóban fontos mérlegelési szempont közügyek esetén, de az ítélet téved abban,

hogy a közügy kizárólag közhatalom gyakorlásához kapcsolódhat. az Abh [32] pontja szerint az „Alkotmánybíróság értelmezésében ugyanakkor a közéleti kérdések köre szélesebb a politikai szólásnál, illetve a közhatalmat gyakorló személyek tevékenységének bírálataánál. Ennek megfelelően a közéleti vita nem csak az állami és önkormányzati, a közhatalmi intézményrendszer működésének egészét fogja át, hanem felöleli az üzleti élet társadalmi felelősségvállalásának és az üzleti élet világában egyre sokasodó számban jelentkező közéleti kérdéseket (pl. környezetvédelmi, energiahatékonysági, munka-, és közlekedésbiztonsági kérdések) {14/2017. (VI. 30.) AB határozat, Indokolás [26]–[27]}.”

[14] Az Alkotmánybíróság közéleti szereplők vitájával kapcsolatos álláspontját legutóbb és talán legrészletesebben a hivatkozott ABH-ban fejtette ki. Eszerint, összefoglalva, ahhoz, hogy eldönthető legyen, meddig terjed egy közéleti jellegű vitában az érintett személy tűrési kötelezettsége, az Alkotmánybíróság szerint a konkrét körülmények gondos mérlegelése mellett a következő alkotmányos szempontok vizsgálata szükséges: a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, közszereplést érint-e, illetve a közlés tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában. Végül vizsgálandó, hogy a nyilvános közlés sérti-e az érintett személy emberi méltóságát vagy jó hírnevét.

Megítélésünk szerint Indítványozó közérdekű vitában foglalt állást és fogalmazott meg értékítéletet mellyel összefüggésben magánvádlók közszereplőnek minősülnek.

[15] A használt kifejezések kapcsán Indítványozó arra kíván rámutatni, hogy a [REDACTED] kifejezés valóban kifejezetten erős, s ezzel kapcsolatban önkritikát is gyakorol, ugyanakkor az nem volt pusztán öncélú, mivel ez a magánvádló közléthez nyújtott teljesítményeként hivatott összefoglalni pontosan ugyanazon ösztöni, hormonális szinten, melyre magánvádló saját testének ábrázolásával hatni kíván.

A „senkiházi médiaféreg” szókapcsolat megítélésünk szerint nem a magánvádló emberi mivoltának kétségbevonása, hanem az általa is formált nyilvános kommunikációs térben elfoglalt alacsony színvonalú pozíciójára utal: a szóösszetétel önmagában és a szöveg egészének kontextusában is egyértelművé tesz az átlagolvasó számára, hogy elemei csak együtt érvényesek, s az csak a média-magatartást kritizáló értékítélet.

A „csecsemőkorú gyermekek módszeres kifosztás és [REDACTED] szókapcsolattal Indítványozó ténybeli alappal bíró értékítéletét fejt ki azzal összefüggésben, hogy csecsemőkorú gyermekük és családjuk ábrázolására magánvádlók anyagi haszonszerzés érdekében kerítenek sor, ezzel szerezve közösségi média-profiljuk számára több és több követőt azért, hogy a termékmegjelenítéseik utóbb számukra magasabb profitot hozzanak. Ez Indítványozó véleménye szerint ellentétes a kiskorú helyes érzelmi és erkölcsi fejlődésével, s a gyermek mindenképp felett álló érdekével is.

Mindezeket az ABh alapján összefüggésben kell értékelni azzal, hogy magánvádlók a tényállás szerint a közösségi médiában széles körben ismert személyek és nem hagyhatók figyelmen kívül a kommunikációs közeg sajátosságai sem: Indítványozó által üzemeltetett blog nyelvezete éles, ironikus és kritikus, képpen a szatírától sem mentes, ahhoz Magyarország mindenkori egyik legnépszerűbb Facebook oldala kapcsolódik, melynek jelen panasz szerkesztésekor 1.254.928 felhasználó követője van.

Az Abh-ban kimunkált teszt alapján, bár (szemben az elsőfokú ítélettel) a blogbejegyzés vegyesen tartalmaz tényállításokat és értékítéleteket, a feljelentés tárgyául szolgáló kifejezés-kapcsolatok tartalmára nézve objektív bizonyítás nem folytatható le, azok nem vitásan nem minősülnek tényállításnak.

[16] A blogbejegyzés a témája, vagyis hogy „*az influenzercsaládok influenzergyermekének nyomorúságos léttel kell szembesülniük: a gyermekkoruk intimitását bontják le*”, megítélésünk szerint a 2020-as évek elején közügy. A pszichológus végzettségű Indítványozó világosan kifejti, hogy a kisgyermek magánéletét is tiszteletben kell tartani a közösségi médiában, még a szülők részéről is. Nyomatékos kifejezésekkel fejt ki azon álláspontját, hogy az ezen felületeken jelentős követőtáborral rendelkező személyek (ún. influenszerek) utódait abban az esetben, ha „*lájkdoppingszer*”-ként, vagyis anyagi bevételt generáló eszközként funkcionálnak szüleik kezében, fokozott veszély fenyegeti fejlődésükben. Indítványozó kifejti, hogy ezen „*ipar*”-szerű folyamat során a gyermeket komoly pszichés sérülések érhetik és behatárolhatják későbbi pályaválasztásukat is. Egyébként így van ez minden kiskorú, ekörben önálló akaratnyilvánításra képtelen, választani nem tudó gyermek esetében, s itt megjegyezni kívánom, hogy köztudomású tény, hogy az internetes pedofil cselekmények javarészeiben a beszerzett meztelen gyerekfotók a teljesen nyilvános közösségi média bejegyzésekből származnak.

Összefoglalva a cikk világosan csak azért született meg, mert „*gyerekének joga van az intimitásához, a megélhető gyermekkorához és a nyilvánosságtól mentes otthon biztonságához. Gyereke nem érdemli meg a poklot, ahová a szülei lájkmohósága taszítja őt! Gyereke ember, nem pedig reklámtermék!*”

Álláspontunk szerint a csecsemőkorúak ilyen ábrázolása társadalmilag helytelenített.

Indítványozó véleményével tehát közéleti kérdésben foglalt állást, s ezt olyan közéleti vita követte, mely során a probléma széles körben vált ismertté, arról társadalmi párbeszéd kezdődött.

[17] Álláspontunk szerint a nyilvánosság elé magánéletük intim részeit táró magánvádlók ezzel azt is vállalták, hogy e magatartásuk közéleti vita, akár erős kritika tárgya lesz.

Megítélésünk szerint pedig ehhez megfelelően széles tűrési kötelesség is párosul, különösen az utóbbi két szövegrészlet tekintetében, melyek bizonyosan nem trágárok, nem öncélúak és nem sértik az emberi méltóságot sem.

[19] Összefoglalva az Ítélet és az elsőfokú ítélet téves, amikor figyelmen kívül hagyja, hogy társadalom széles rétegeinek érdeklődésére számot tartó, közügynek minősülő közéleti témák korántsem csak a közhatalom gyakorlásához kapcsolódnak. Ezért tévesek akkor is, amikor rögzítik, hogy magánvádlók nem minősülnek közszereplőnek és nem kötelesek nagyobb tűrést tanúsítani az általuk önként nyilvánosságra hozott magánéletük megjelenítésére vonatkozó kritikák kapcsán. Az Ítélet és a PKKB elsőfokú határozata tévesen foglal állást a vizsgált három szöveghely jogi elemzése tekintetében is, elmulasztja azok kommunikációs környezetének elemzését és nem helyezi a magánvádlók magatartásának társadalmi megítélése kontextusába sem.

[20] Álláspontunk szerint Indítványozó közügyben fejtette ki értékítéletét egy társadalmilag és a gyermekekre káros hatást gyakorló jelenséget illetően, noha kétségtelenül erős kifejezésekkel, ún. egyedi közszereplők magatartása kapcsán (ABh. [79] pont), s az Ítélet ezért sérti szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jogát.

V. AZ INDÍTVÁNY

[21] A megfelelő alapjogi teszt alkalmazása esetén nyílik majd lehetőség arra, hogy a büntetőbíróság a felelősségről megalapozott döntést tudjanak hozni.

Ezért az Indítványozó a fentiekben kifejtettek alapján kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, a 24. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján **állapítsa meg az Ítélet alaptörvény-ellenességét és azt semmisítse meg** a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.20.781/2020/8. számú ítéletére is kiterjedően.

[22] Végezetül indítványozó hangsúlyozza, hogy természetesen tisztában van annak reális lehetőségével, hogy a különösen csak [REDACTED] vonatkozó kifejezések használata miatt a Tisztelt Alkotmánybíróság a panaszt elutasítja. Indítványozó ezt nem csak azért tudja elfogadni, mert nincs más választása az erga omnes hatály miatt, hanem mert ez az a pont, melyen talán már változtatna az eredeti szövegén. Indítványozó azt a kérdést sem kívánja kinyitni, hogy szükségesek-e becsületvédelem büntetőjogi eszközei, amivel noha azzal maga nem ért egyet, tudomásul kénytelen venni a magyar konzervatív álláspontot.

Ugyanakkor még a panasz elutasítása esetén is kéri, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság rögzítse, hogy a cikk közüggyel összefüggésben, közéleti kérdésben és ezzel összefüggésben közszereplőknek tekintendő magánvádlók nyilvánosság elé önkét tárt magánéletük kritikájaként született, s az Ítélet legalábbis e tekintetben tévesen alkalmazza a kimunkált alapjogi tesztet.

Budapest, 2021. november 23.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] Indítványozó képviselőjében:
dr. Fazekas Tamás, ügyvéd

